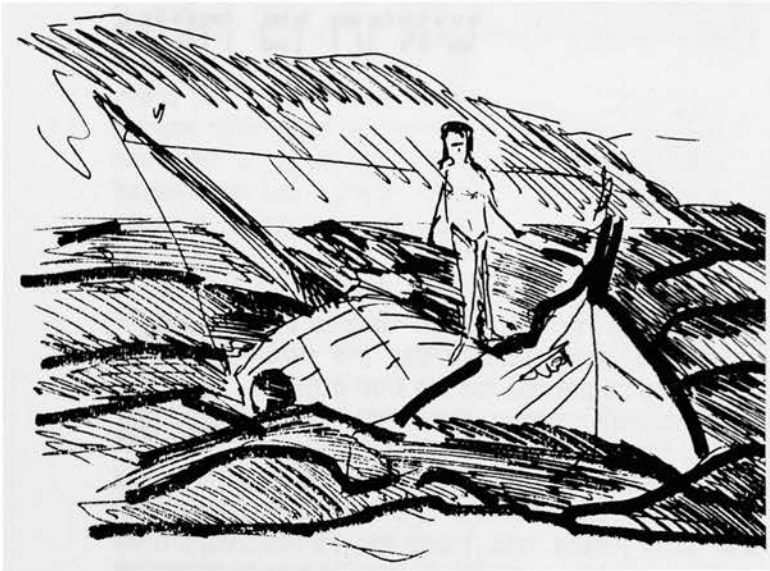

נרבותי לישראל

ירדנה אבי-דור

ולדתי בישראל. אני יושבת בשוודיה. הנני אחות בבית חולים, במחלקת ילדים. בעלי עורך דין. בן למהגרים תורכים. לנו שני ילדים: בן ובת. הם יודעים שלפי ההלכה הם יהודים ואין לזה כל משמעות עבורם. הוריו של בעלי מוסלמים. אין אנו שומרים מצוות ומסורת. חגיגנו חגי המשפחה: ימי הולדת, יום הנישואים; ילדינו חוגגים עם חבריהם את ה"מידסומר" - ליל השוויון בין היום והלילה. גם אנו מצטרפים לחוגגים.

לא ביקרתי בארץ מאז עזבתי. בת 14 הייתי כשאמי הטובה, החמה, היפה, נפטרה. אבי הטוב, החכם, שהגן עלי מכל רע, התמוטט. דיכאון השתלט עליו. סבים לא היו לי, הם נספו בשואה. השכנים יעצו לאבי להעבירני לפנימיה. הפנימיה היתה באזור יפה, המחנכים והמורים היו טובים. גם התלמידים היו חביבים. הייתי נערה שקטה וסגורה. סגורה הייתי בגלל האסון שפקדני. בתחילה התייחסו אלי ברחמים, ואת הרחמים דחיתי. הבנה ביקשתי ולה לא זכיתי. אוזני היו קשובות לדברי הסובבים אותי. מעולם לא הייתי מעורבת בסכסוכים ומריבות. את הניצים שידלתי להידברות. פעם נערה אמרה לחברתה: "חכי, גם מהשק שלה עוד יצא המרצע". ואני אמרתי: "בשקי אין מרצע" - הרהרתי לרגע והוספתי: "נדמה לי, שאין לי שק." פעם פרצו חילוקי דעות חריפים מאוד בקבוצתי. החברה התפלגה לשתי מחנות, עוינות זו אל זו. שאלוני, לאיזו קבוצה אני שייכת. אמרתי, שאינני שייכת. נערה אחת הסבירה לי את גודל העוול שעשו לה וביקשו ממני להצטרף אל המחנה שלה ולהילחם איתם את מלחמתה למען הצדק. סירבתי. הנערה התרגזה מאוד. אמרה, שאני כמו השוודים שהיו נייטרליים בזמן השואה. נעצבתי אל לבי, שבגלל ויכוח של מה בכך היא נושאת לשווא את שם השואה על שפתייה. נער התערב להגנתי: "אל תכעסי עליה" - אמר לנערה הנרגזת - "היא כזאת. מיץ פטל חיוור זורם בעורקיה, עם הרבה סוכריות."

אבי התאושש מדכאונו. הכיר תיירת אמריקאית, אלמנה עדינת נפש, ועמד לשאתה לאשה. הם סברו, שמוטב לאבי לפתוח את הדף החדש הזה בחייו במקום חדש. אבי החליט להגר לארצות הברית ולהקים לו בית חדש בבית אהובתו, אשתו העתידה. הם סברו שעלי להצטרף אליהם. סירבתי. אבי בכה, אהובתו התחננה שאבוא איתם. אמרה, שהיא מבינה אותי, הבטיחה שלא תהיה לי אם חורגת נוסח אגדות גרים, אמרה, שאוכל לגור איתם ותטפל בי כאם אוהבת, אך מוכנה היא לקנות לי בית הרחק, הרחק מביתם ולא לדרך על ספו ללא הזמנה מפורשת ממני. היא ביקשה זאת למען אבי, למעני, למענה. סירבתי. הם הלכו והשאירו לי הרבה כסף בבנק. סיימתי את לימודי, עברתי את בחינות הבגרות, עמדתי להתגייס לצה"ל בסתיו. זה קרה באמצע הקיץ. עדיין התגוררנו בפנימיה.

החלטנו, אנו, בוגרי הפנימיה, לצאת לבילוי משותף, טרם ניפרד. נסענו לאילת. ביום האחרון יצאנו לשיט. משוחררים מעול היינו והשמחה גאתה. התבדחו. "מה יקרה אם אנייננו תיפגע וסכנת טביעתה תאיים עלינו?" - נשאלה השאלה. המשיכו להתבדח: "נקפוץ לסירת ההצלה ונימלט מהאניה הטובעת." - "בואו, נערוך רשימה, מי הראשון ומי האחרון שיקפוץ לסירה. מי יודע אם היא תכיל את כולנו?" - הרשימה נערכה ואני נבחרתי להיות האחרונה. אחרונה להישרד. כל אחד בדק את מיקומו ברשימה והתמודד עם מקומו, עם מידת הפופולריות שלו. שמעתי שניים משוחחים, הזכירו את שמי. היא אמרה: "לא אכחיש, אני כתבתי את שמה כאחרונה, אך לא שיערתי שכולם כאילו יפקירו אותה, אני דווקא מחבבת אותה." ואחרת אמרה: "גם לי בא לכתוב דווקא את שמה... אף על פי שאין לי דבר נגדה..." "וזה ברור" - אמר הוא - "בעת סכנה אמיתית אין זה הוגן להקריב יריב. כשמדובר על חיים ומוות או לא נוקמים" ואחד אחר אמר: "אף אחד לא שונא אותה, אם היא תאבד, המצפון נשאר נקי." ואחרת אמרה: "אין לה מרצע בשק, היא תסלח לנו" והוא דיבר שוב, ואמר: "היא לא תשמור טינה, ולא תנקום".

והגלים כבר עלו על סיפון האניה, האניה הלכה ושקעה. התירו את סירת ההצלה והסתדרו לפי התור שנקבע. קפץ הראשון, השני, הצטופפו בסירה. האניה הלכה ושקעה, זה שהיה לפני בתור קפץ והחטיא ולא משו אותו. אני נשארתי במקומי. הסירה התרחקה. האניה שקעה. סירה ירדנית גילתה אותה.

התעוררתי בכלא ירדני. סבלתי מדלקת ריאות והבראתי. חקרוני והחזירוני לכלא. נדבקתי בטיפוס. שחררוני. ביקשתי מקלט מדיני בשגרירות השוודית. שכבתי בבית חולים נוצרי, תחת חסות שוודית. כשהבראתי ביקשתי להגר לשוודיה ונענתי בחיוב. הודעתי לאבי על שינוי כתובתי.

היום יום רגיל, ככל הימים, אני בבית החולים כרגיל. נמצאים כאן רופאים ישראלים משתלמים, יום חג להם, יום העצמאות בישראל.

הזמינוני להרים כוסית "לחיים". לא נעניתי להזמנתם. אני בהפסקה קצרה, יושבת בחדרי ושותה כוס קפה. מרימה את כוסי ומברכת אותך, ישראל, מולדתי.